

Unitárius Közlöny

A VALLÁSOS ES ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENCZ EGYLET.

Főszerkesztő: Dr. BOROS GYÖRGY

Szerkesztő: P A P D O M O K O S

Előfizetési ár : Egész évre 20 L. Magyarországra : 26 L. Egyes szám ára 3 L. Akik a 20 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferencz-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítói-díj 100 L. Minden penz Gáffi Lőrincz egyleti pénztárhoz küldendő Clujra (Kolozsvárra.)

Mindenki hozza meg áldozatát!

— Az egyház és iskolák megmentése. —

Minél többet foglalkozunk egy kérdéssel, annál tisztábban bontakozik ki annak igazi lényege; minél több oldalról világítjuk meg, annál biztosabban lehet megtalálni a megoldási módokat.

Ma az erdélyi magyarságnak nincs fontosabb kérdése ennél: miként menthetjük meg egyházunkat és iskoláinkat?

Az utóbbi idők tanácskozásai, tervezgetései, próbálkozásai közt alakult ki az a tudat, hogy a romániai magyarságot csak a magyarság összesége mentheti meg. E tudat alapján született meg a magyar egyházak nagyfontosságú közös elhatározása, mely az egyetemes egyházi adózás beindításához vezetett. Kétségtelenül, ez az egyedül helyes és igazságos eljárás. Mindannyiunk szent érdekét és féltett jövőjét, mindannyiunk áldozata mentse meg! Ébredjen tudatára szegény és gazdag ama kötelességnek, melyet egyházáért és fajaért kivétel nélkül mindenkinek teljesítenie kell!

S megértő lelkek e nagy nyomoruságos időkben sem hiányoznak. E lap utóbbi számában olvastuk egyik ősrégi székely családból származó unitárius földbirtokosunk megható kijelentését: „Utolsó vagyonomat is képes vagyok egyházam megmentésére feláldozni!”

Milyen mivelt lélek, felvilágosodott és megértő gondolkodás, mennyi önfeláldozás lakozik egy ilyen emberben! Csak az szólhat így, aki fájában és hitében végtelen nagy értéket lát.

Pedig nem kívánja sem az egyház, sem a magyarság, hogy mindent áldozzunk. Csak a feleslegesből kér. Abból, amit magunktól megvonhatunk. S milyen száraz, tudatlan lélek és üres elme lehet az, aki ma sem hallja meg és nem érti meg a kérő szót! Aki mást talán biztat, (hogy ne beszéljünk a megrontó emberekről,) de maga hátramarad!

Hála Isten, vannak még ma is sokan, akik nemcsak ajkukon hordozzák a bibliai ősrégi imádságot: „Oltalmazzon az Úr engem attól, hogy Atyám drága örökségét másnak adjam“, hanem a szükség pillanatában tettel és áldozattal is bizonyosságot tesznek. De milyen sok a nehézség mégis a kivitelben, mennyi az akadály a megvalósítás útján! A szegény azt mondja, hogy a gazdag, aki adhatna, nem ad eleget. A gazdag szerint a szegénynek van ma jó keresete. A gyermektelen emberek azzal igyekeznek menekülni a nagyobb teher alól, hogy nekik nem kell az iskola, mert nincs kit odaküldjenek. A gyermekes családok pedig legjobb akarattal sem bírják a rendkívüli idők által vállukra tett terheket.

Pedig most nem szükkeblülésre, nem hánytorgatásra van szükség, hanem a kíméletlen idők hangos parancsának a megértésére és közös akaratra. Mert a kérdés megoldása kizárólag annak megértésében és elhatározásában áll, hogy a rendkívüli terheket lehetőleg igazságosan megosztva közösen kell hordoznunk. A gyermekes szülők pl. (különösen a több gyermekes szülők) gyermekeiknek nemcsak ételét, ruházatát és iskolai díjait hordozzák, sokszor emberfeletti erőfeszítéssel, hanem hordozzák a szülői felelősséget is egyházzal, nemzetükkel s a jövővel szemben s a felelősség érzetében mindent megtesznek, hogy gyermekük az unitárius egyháznak s a magyar fajnak jól nevelt, művelt és méltó tagjai legyenek. Ők a családon kívül is meghozzák áldozataikat, de intézményeket fenntartani nem tudnak. Itt és ilyenkor lép előtérbe a nagy követelmény: *Te gyék meg a gyermektelen emberek is arányiagos kötelességüket az egyházért és nemzetért!* Az isteni gondviselés felmentette őket a gyermeknevelés gondja és terhe alól. Most, amikor a négyszázados egyház s az ezredéves magyarság megmentéséről és fenntartásáról van szó, fogadják gyermeküknek az egyházat s ezáltal a magyar fajt. Hozzanak meg legalább annyi áldozatot, amennyibe — kinek-kinek a viszonya szerint — egy gyermeknek az étele, ruházata és taneszközei kerülnének évenként. Jójjenek segítségül azok is, akik jobb időkben sokkal könnyebben taníttathattak. S ha számítást vetünk, az ilyen tehervállalással és a nemzeti kötelesség becsületes teljesítésével, a gyermekes szülők meghozható áldozatait is ideszámítva, az egyház és iskolák megvannak mentve. *Kovács Lajos.*

Túl a mindennap óráin kezdődik az örökkévalóság, melyben csak egy bizonyos: a lélek élete. Az a szerencsénk, hogy az élet szünetlenül tökéletesedik, mert finomul, mert közeledik ahhoz, a ki egyedül tökéletes. A tökéletesítés munkájában Istennek segítő társai vagyunk. A siker attól függ, hogy mennyire vesszük ki belőle a részünket. Aki mindennap valamivel többet lát és többet ismer meg a nagy ismeretlen mindenségből, erősebbnek éri magát a munkára és fokozódik a felbrendülő élvezet iránti kedve. Minél többet valósít meg, annál boldogabbnak éri magát, mert az igazi boldogság a tiszta lelkek társágában kezdődik és a tökéletes lélek országában éri el célját.

Belsőember testvéreinkhez!

A Dávid Ferenc-Egylet választmánya utasított, hogy kedves és nagyrabecsült lelkésztestvéreinktől szerezzünk pontos és kimerítő adatokat az egyházközségükben alakult Dávid Ferenc fiókegyeletről s illetőleg Unitárius Nőkszövetségéről és Ifjusági Körről.

Főhatósági rendelkezés és egyháztársadalmi életünk parancsolja, hogy ezt a szervet számba vegyük ott ahol van és megteremtjük ott ahol nincsen. Nekünk a Dávid Ferenc nagy nevét tündököltetnünk kell a legkissebb anya, társ és filia egyházközségben is. Már igen jól előre haladtunk, mert fele egyházközségünk ilyen szervéről van tudomásunk. Arról is értesültünk, hogy az egylet céljának megfelelő munkát legtöbb helyen folytatnak, de vagy hiányzik a szervezet, vagy ami van, nem vette föl a Dávid Ferenc nevet. Kell-e ennél jobb és befoglalóbb név? Hiszen Dávid Ferenc nemcsak unitárius volt, hanem unionista is. Ő egyesíteni igyekezett a különböző hitűeket és fajukat. Mi is ezt akarjuk anélkül, hogy valakinek hova tartozandóságát vizsgálónók, ha testvériesen óhajt a hit erősítésében és az erkölcs javításában dolgozni. Ne legyen hát senkinek kifogása a Dávid Ferenc-Egylet neve ellen.

Nagyon kérjük küldje be Tiszt. lelkésztestvérünk a gyülekezetében levő:

1. Egyesület jellegét, továbbá, hogy az a Dávid Ferenc-Egylettel névben és munkában a kapcsolatot már megteremtette és közölje választmánya névsorát, alakulása évét, szervezeti szabályát.

2. Ha nem a Dávid Ferenc-Egylet nevét viselné, igyekezzék még a jelen év folyamán ezt a nevet fölvenni és az általános program szerint munkához látni, de minden esetre küldjön értesítést. Állítson össze helyi programot s mindkét munkájáról március 1-ig értesítsen. (Az alsójárait vettük. Kötő!)

3. Jelenleg új munkaterv és ügyrend összeállításán dolgozunk, amelyet az egyházközségi fiókegyeleteknek is meg fogunk küldeni.

4. Tekintse az Unitárius Közlönyt minden ilyen munkájában segítőtársnak és apostolnak vagy ha úgy tetszik, misszionáriusnak és gondoskodjék, hogy az hiveinek minden családjához bejusson és mindenki olvassa.

Reméljük, hogy közös munkával meg fogjuk teremteni azt az egységet, amelybe minden hittestvérünk legjobb érzelmeivel és tehetségeivel bele fog kapcsolódni és ahol megtalálja egyházépítő munka terét.

Ugy legyen!

A központi választmány nevében és megbízásából

Dr. Boros György,
ügyvezető alelnök.

Pap Domokos,
főtitkár.

TŰZHELY MELLETT.

Háladal.

Galambszárnyon lebbenek föl
Szivünkben hálásóhajok;
Sebeinket kötözgeted
S halkulnak már a bús jajok.

Örök való téged imádunk
Egedbe száll föl énekünk,
Áldva legyen dicső neved
A búra fényt hozál nekünk.

Bár vérzik még kinzott szivünk
De árvák többé nem vagyunk,
Testvéreket adtál nekünk
Fogadd el oh háladalunk'.

Áldozatra te vezérléd:
Megérték égi szózatod,
Szivüket fölmagasztalád
S fölöttük gloriád ragyog.

Hála, hála örök jószág
Nem, nem halt meg a szeretet,
Legsúlyosabb kereszten is
Irgalmad fénye ott rezeg.

Ürmösi Károlyné.

Az unitárius ember és a mennyország.

— Elbeszélés. —

Egy tisztapajtásom beszélte el az alábbi történetet:

Az olasz fronton történt, a nagy harcok idején. Támadásra készültünk: már az óra és a perc is ki volt tűzve.

Századommal egy domb mögött húzódtunk meg az indulásig. Komoly volt a hangulat közöttünk: kire mit fog hozni a nagy próba?

Nagy jótétemény, ha ilyen komor percekben akad valaki, aki föl tudja vidítani a társaságot.

Egyszer egyik katonám rászólt az előtte ülőre:

— Hát te, Mózsi pajtás, mit csinálsz?

— Biz én imádságot olvasok — felelt Mózsi.

— Hm, imádságot. Ugy látszik, a mennyországba szeretnél jutni . . .

— Már ha arra kerül a sor, biz én inkább szeretnék a mennyországba jutni, mint a pokolba! — vallotta be Mózsi.

A katona, aki a beszédet elkezdte, hunyorított a többieknek, majd megint Mózsihoz fordult.

— Hej, Mózsi, én azt hiszem, hogy hiába fáradsz az imádkozással. Unitárius vagy, tagadod a Krisztust... téged nem fognak beengedni a mennyországba.

— Mit, hogy én tagadom a Krisztust? Nem tagadom én, barátom, csak igaz ember-voltja szerint tiszteltem és szerettem...

— Már én azt sokfelől hallottam, Mózsi koma. Az unitáriusok félig-meddig pogányok... Pogányok számára pedig nincs mennyország...

A körüllevők vidám arccal fordultak a vitakozók felé.

— No Mózsi, ne hagyj magad! Csak nem nyugszol bele, hogy elpereljék a mennybeli jussodat...

Mózsi legyintett.

— Eh, hagyjátok, bolond beszéd! Mintha bizony kérdeznék valakitől a mennyország kapujában, hogy milyen vallásu? Én azt hiszem, hogy ott csupán azt vizsgálják: ki milyen becsületes, igaz életet élt a földön...

Az ellenfél nem akart alulmaradni a vitában.

— Hát én megengedem, Mózsi pajtás, hogy régebben csakugyan úgy volt, amint te mondod. Megeshetik, hogy régebben csupán a becsületes, igaz életet vizsgálták a mennyország kormányzói, de mit gondolsz, most a háboruban is olyan engedékenyen megy a vizsgálat? Képzeld csak, mennyien tóduinak most naponként a mennyország kapujára, mennyi mindenféle ember! Hogy azokat ne vetnék szigorubb ellenőrzés alá? Kötve hiszem, Mózsi. Sőt az a meggyőződése, hogy mint minden nevezetes helyen, úgy a mennyország kapujában is mostanság katonai őrség áll, amely pontosan számonkéri minden érkezőtől az utlevelet. Most aztán gondold meg Mózsi: te odakerülsz valami szentháromság-hívő őrpáncsnok elébe — be fog az téged engedni a mennyországba? Alig hiszem! Amint meglátja, hogy unitárius vagy, azt fogja mondani, hogy nincs rendben a passzusod és visszautasít a kapuból...

— No, csak annyi baj legyen, hogy a szentháromság hívők visszautasítanak! — vette könnyen Mózsi. — Lesz nekem annyi eszem, hogy nem távozom messzire a kapu környékéről, hanem szép csendesen megvárom, amíg unitáriusokra kerül az őrség tartása. S mihelyt észreveszem hitfeleimet, csak hunyorítok egyet nekik, hogy én is *afféle* vagyok... hát mindjárt kinyitják előttem a mennyország kapuját, sőt kézen is fognak és úgy tessékelnék be: *Menj be édes jó testvérünk a te uradnak örömébe!* Mert tudjátok meg: úgy vagyunk mi unitáriusok egymással, hogy a mennyországba is beszerezzük egymást, ha módját ejthetjük...

Ezen a magyarázaton elévődtek a katonák. Telt-múlt az idő. Megnéztem az órát, közeledett a támadás ideje. Barátságos szóval végét vetettem a vitának. Már jött is a parancs . . .

Elfoglaltuk a magunk pázmáját, megindultunk. Ott túl — a pászma másik szélén — rettenetes ugatásba fogtak a halál kutyái — a gépfegyverek. A levegő megtelt acélbogarak zümmögésével, jajj, akibe ezek a vak bogarak beleütköznek. Fejünk fölött gyűltek a szép fehér srappell-felhőcskék . . . Egy ideig csöndesen gomolyogtak a levegőben — vajjon mire vártak? Nyilván a halottak lelkét gyűjtötték magukba: minden felhőcske a maga halottainak a lelkét. S mikor fölszedték a lelkeket: elindultak föl a magasságba. Minden felhőcske a maga halottainak lelkével. Lebegtek föl . . . a mennyország birodalma felé . . . Rengeteg lélek érkezett akkor is a mennyország kapujához: cs'ki katolikusok, háromszéki kálvinisták, udvarhelyszéki unitáriusok . . . Sokan-sokan állottak be akkor is a földi seregek közül a mennyei seregek közé . . .

A tisztjeim közül is elbuktak már egy páran, de mi élők csak mentünk előre a magunk pázmáján. Egyszer aztán én is megkaptam a magamét. Egy vasdarab belecsapódott a sisakomba és a földre sujtott. Ájultan terültem el. Hogy fordult, hogy nem fordult az ütközet kockája, elég az hozzá, hogy pár nap mulva egy olasz városban ébredtem föl, szép, tiszta kórházi szobában. Csakhamar megtudtam, hogy a kórházban amerikai doktorok teljesítenek szolgálatot. Azt is elujásgolták, hogy a támadás alkalmával sok magyar sebesült került az amerikaiak kezébe, azok is itt vannak a kórház többi szobájában.

Amint annyira haladt a gyógyulásom, elvétálgattam a kórház kertjében.

Egy séta alkalmával különös találkozásom történt. Egy amerikai közkatona állott előmbé, annak rendje-módja szerint szalutált és megszólított:

— Jónapot kívánok, főhadnagy ur! Istennek hála, hogy életben láthatom . . .

Elhültem az álmélkodástól: honnan ismer engem ez az amerikai s hogy tud olyan szépen beszélni magyarul?

A katona csak mosolygott és csóválgatta a fejét.

— Nem ismer meg, főhadnagy ur? Én vagyok Mózsi, az unitárius . . .

— Néné, csakugyan Mózsi! . . . Ugyan hogy jutottál ehhez a szép öltözethez? Mintha most érkeztlvolna meg New-York városából. . .

Mózsi hálás pillantást vetett az ég felé.

— Jaj, főhadnagy ur, tiszta *mennyország* az én mostani életem, földi mennyország . . . A földi pokolból a földi mennyországba csöppentem. Dehát emlékszik ugy-e, megmondtam én a támadás előtt, hogy mi unitáriusok nem hagyjuk egymást? . . .

— Node mégis mi történt veled?

— Hát ugy esett a dolog, főhadnagy ur, hogy a támadás alkalmával engemet is megtisztelt egy srapnell-szilánk, itt, a jobb lapockámon. Szerencsére jó erős csontom van, nem engedte bennebb a vasat a kelleténél. Akkorra már nagyon megfogyatkozott a mi csapatunk, ellentámadásra jött az ellenség, a mieinknek vissza kellett vonulniok. Minket sebesülteket az amerikai szanitécek szedtek össze. Itt gyógyulgattunk aztán szépcsendesen. Egyszer a kórház parancsnoka, egy magasrangu amerikai doktor, rendre vizitált minket, magyarokat. A tolmács útján nyájasan szólogatott hozzánk, megkérdezte, ki hovávaló, milyen az otthonvaló állapotja? Én is elmondottam, hogy székely-magyar vagyok Keresztur városa környékéről... A doktor mondott valamit a tolmácsnak, az meg erre azt kérdezte tőlem, hogy milyen vallásu vagyok.

— Unitárius vagyok... egyisten-hívő!... — feleltem.

Hát a doktornak csak kiderül az arca, fölém hajlik s nagy kegyesen megsimogatja az arcomat. Aztán mondogat valamit a tolmácsnak, aki megint tovább adja nekem a szót ilyenképpen:

— A parancsnok ur azt mondja, hogy ő is unitárius: az amerikai angol unitáriusok közül való... Szívből örvend, hogy magára talál, mert maguk *testvérek*...

— Az Isten áldja meg a parancsnok urat, hogy ebben a háborus világban is testvérének ismer... — feleltem.

Igy kezdődött az én mennyországom, főhadnagy ur. Mert a parancsnok ur attól kezdve nagy szeretettel és jóssággal van irántam. Tessék megnézni, milyen szépen kiruházott! A legjobb ételeket eszem, a zsebem tele van jó szivarokkal, no, pénzem is csak akad a szükségre.

— S mivel szolgálod meg, Mózsi pajtás?

— Esténként gyakran magához hivat a doktor ur s a tolmács segítségével elkérdezetgi az otthonvaló dolgokat, a székely unitáriusok lettjét-voltját... Tetszik neki, amit felelek, nevet is rajta, meg csodálkozik is... — Aztán ne feledjük Mózsi, hogy mi testvérek vagyunk! — szokta mondani elváláskor. — Dehogyan feleltem! — szoktam én is válaszolni...

— Nagy szerencse a tied, Mózsi pajtás, becsüld meg!

— Ja, már ez így van, főhadnagy ur, megmondottam én a támadás előtt. Mi unitáriusok ilyenek vagyunk; mi nem hagyjuk egymást, mi alkalomadtán még a mennyországba is utat csinálunk egymásnak. Hanem azért a főhadnagy urat is szívesen pártfogolom a parancsnok urnál, ha valami olyan dolga akad — fejezte be Mózsi a beszélgetést.

Megköszöntem a jóakaratot, kezet fogtunk és Mózsi nagy büszkén tovasétált a kórház kertjében... Gyallay Domokos.

NŐK VILÁGA.

Az első kötöke.

A kolozsvári unitárius „Nökszövetségé“ 1923. január 18-án délután 5 órai kezdettel házias jellegű „Kötökét“ rendezett. Az össze-jövetel teljesen megfelelt nevének, mert igazán fesztelen, kellemes hangulatban tartotta végig együtt szép számmal megjelent nőinket.

Műsor előtt vidám csevegés töltötte be a termet s a szorgalmas kezekben nagyanyáink kedvenc szerszáma: kötőtűk percegtek s itt-ott piciny gyűzűcskék csillantak meg a finom ujjacskákon. Aztán egyszerre elnémult a zsongó beszédmuzsika, következett a műsor. Dr. Boros Györgyné ügyvezető-alelnök a következő közvetlen, meleg és lelkes megnyitójával vezette be az első össze-jövetelt:

Tisztelt hölgyeim! Dolgozó társaim az egyletünkben rámparancsoltak, hogy tartsak egy kis ismertetést a Nökszövetségéről. Miután én sem irodalmi, sem tudományos alak nem vagyok, így csak egyszerűen rámutatok arra, hogy a címünkben benne van a célunk is. Szövetkezzünk, legyünk egyek a hitben és a szeretetben. Legyünk vallásosak, mert a vallás minden jónak az alapja. Ha szívünk tele van az egy igaz Isten tiszteletével és imádásával, akkor egész lényünket áthatja a jóság. Szeretjük és megbecsüljük embertársainkat. Elnézőbbek vagyunk mások hibái és tévedései iránt. Könnyebben megbocsátjuk, ha rágalmaznak vagy bántanak. Könyörtületesek vagyunk a szegények és betegek iránt. E nek a szép és nemes vallásos életnek az ápolása a fő célunk. Ezen szép cél elérésében vegyen részt minden igaz unitárius nő. Csatlakozzanak hozzánk sokan, annyira sokan, hogy egy se maradjon ki közülünk. Legyünk méltó segítsége, nélkülözhetetlen kiegészítő része a Dávid Ferenc-Egyletnek, melynek kebelében megalakultunk. Fűzzön össze szeretet és hála angol és amerikai hitrokonaink és testvéreinkkel. Velük állandó összeköttetést fenntartani egyik legfőbb kötelességünk.

Isten segítségét kérem megkezdett munkánkhoz.

Üdvözlöm a megjelenteket és kérem, jöjjenek el máskor is. Sőt hozzák el azokat is, akik most nem jöttek el. Minden hónap második csütörtökjén ilyen kis kötökének nevezett össze-jöveleteket tartunk, melyeknek az a célja, hogy barátságosan összegyűljünk és jobban megismerjük és megszeressük egymást. Kérem, érezzék jól magukat és hallgassák meg a kis műsort, melyet az összegyűlt társaság mulattatására előkészítettünk.

Hivatalos közlemények.

XI. 2314—1922.

Pályázat hirdetés.

A magyar unitárius egyház E. K. Tanácsa az 1917. évi Főtanácsí jkv. 36. p. alatt székelykereszturi főgimnáziumunkban szerzett rendes vallásanári tanszékre kezdő tanári fizetéssel és megfelelő lakbérrel pályázatot hirdet.

Fizetés a jelenleg megállapítva levő összegekben: a) Alapfizetés évi 19.000 L. b) Drágasági segély évi 3.600 L. c) Családi pótlék: a családi állapot szerint. d) Lakáspénz 2.400 L. e) A rendszeresített korpótlék.

Pályázhatnak: az 1908. évi Ft. jkvének 89. pontja szerint, vallásanári vizsgával rendelkező lelkészek. Azok a lelkészek, akik valamely állami, vagy felekezeti középfoku iskolákban a szabályzat életbeléptetését megelőzőleg 3 éven át mint hitoktatók ténylegesen működtek — pályázhatnak hittanári vizsga nélkül is.

Ha arra jogosított, de vallásanári oklevéllel nem bíró lelkészek pályáznak, lelkészi szolgálataikban eltöltött éveik a kolozsvári vallásanári állás betöltésénél követelt módon beszámíttatnak.

A pályázat fölött az 1923. évben tartandó Egyházi Főtanács dönt.

A pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve a székelykereszturi főgimnázium igazgatóságához nyújtandók be 1923. évi február hó 15-ig.

Kolozsvárt, 1923. január hó 11-én.

Ferencz József s. k.
unitárius püspök.

XII. 2180—1922.

Köirrat

az összes egyházközségekhez és egyházkörökhöz.

Az E. Főtanács 81.—1922. jkv. pont alatt kimondotta, hogy az egyházközségi és egyházköri közgyűlések és hivatalos ebédek alkalmával az egyházközségi, illetve egyházköri pénztárak szesz italok vételárával meg nem terhelhetők. Az ilyen kiadások törvényes kiadásoknak el nem ismerhetők és a számadások megvizsgálása alkalmával törlendők

Kivétel az urvacsorához szükséges bor, ha a hivek áldozatkészségének hiánya miatt vásárolni kell.

Ebből folyólag a pénztáros afiai anyagi felelősség terhe alatt

kötelesek az ilyen természetű kiadások kifizetését megtagadni. A közebédék tehát szeszese ital nélkül értendő árban számolhatók el.

A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Kolozsvárt, 1923. január 11-én tartott üléséből.

Ferencz József
unitárius püspök.

Dr. Mikó Lőrincz
titkár.

XIII. 40—1923. szám.

Pályázati hirdetés kántortanítói állásra.

A dicsőszenmártoni unitárius egyházban levő kántori állásra pályázatot hirdetem volt, de a kántori állás tanítói állással egyesítettvén, most ugyancsak dicsőszenmártoni egyházközségünkben a kántor-tanítói állásra hirdetek pályázatot.

Javadalom: I. Pénzben 400 lei; II. buzakepe $13\frac{1}{3}$ kalangya; III. kukuricakepe 110 véka (22 hl.); IV. 12 tenyeres napszám; V. 4 h. szántó, 1 hold kaszáló tagosítva; VI. 12 szekér tűzifa; VII. malomból a szombati vám, az idő szerint a) 4-40 hl. tiszta buza, b) 13-20 hl. kukorica; VIII. két szoba, konyha, nyárikonyha és kamarából álló lakás melléképületekkel és belső telken levő kertudvarból 850 □ öl; IX. osztály tanítói fizetés. Megjegyeztetik, hogy az I. és IV. pont alattiak emelkednek vagy apadnak a kepefizetők évi száma szerint. Pályázóktól próba orgona és éneklés megkívánatik.

Pályázók kérvényeiket a szükséges okmányokkal felszerelve, folyó évi február hó 18-ig küldjék be, esperes Gvidó Béla urnak Dicsőszenmártonba.

Kolozsvár, 1923. évi január hó 27-én.

Ferencz József,
unitárius püspök.

XIV. Sz. 1984—1922. eln.

Hirdetés iskolai bizonyítványok hatálytalanításáról.

I.

A kolozsvári főgimnázium igazgatósága Mózes Mihálynak, aki Abrudbányán Alsófehérmegyében született 1893. évi december hó 28-án és unitárius vallásu 13—1911. é. b. sz. a. kiállított s állítólag elveszett eredeti érettségi bizonyítványa helyett 1922. november 12-én 498—1922. sz. a. másolatot állított ki, minek folytán az eredeti bizonyítvány hatályát veszítette.

Kolozsvárt, 1922. évi november hó 24-én.

2045—1922.

II.

A sz.-kereszturi unitárius főgimnázium igazgatója a 486. sz. jelentés szerint Ferenczi Györgynek, aki született 1907. május hó

10-én Oklándon, Udvarhelym., református vallásu, 1918—19. isk. évben nyert, de állítólag elveszett II. oszt. bizonyítványa helyett 486—1922. sz. a. 314—1921. sz. eredeti s állítólag elveszett IV. negyedik oszt. bizonyítványa helyett 487—1922. sz. a. másodlatot állított ki.

Kolozsvár, 1922. évi november hó 26-án.

2045—1922.

III.

A sz.-kereszturi unitárius főgimnázium igazgatója Dáné Sándornak, aki született 1904. december hó 14-én Homoródszentpálon, Udvarhelym. és unitárius vallásu 314—1921. sz. eredeti, állítólag elveszett IV. negyedik oszt. bizonyítványa helyett 495—1922. sz. a. másodlatot állított ki.

Kolozsvár, 1922. évi november hó 26-án.

2045—1922.

IV.

A sz.-kereszturi unitárius főgimnázium igazgatója Horváth Károlynak, aki született 1896. november 20-án Székelykeresztur Udvarhelym., református vallásu 1912—13. isk. évben nyert, de állítólag elveszett IV. negyedik oszt. bizonyítványa helyett 476—1922. sz. a. másodlatot állított ki.

A másodlat kiállítása folytán az eredeti osztálybizonyítványok hatályukat veszítették.

Kolozsvárt, 1922. évi november hó 26-án.

Ferencz József,
unitárius püspök.

XV. Sz. 2184—1922.

Felhívás esperes és lelkész afiaihoz.

E. K. Tanács a Főtanács 72—1922. sz. leirata értelmében felhívja lelkész afiait, hogy a hadiárvákról szóló évi jelentéseiket, az évi 1510—1921. sz. E. K. T. határozattal előirt és pontosan kitöltendő rovatos kimutatás szerint készítsék el s a gondozatlan árvákról és azok sorsáról tegyenek részletes jelentést.

A Magyar Unitárius Egyház Tanácsának 1923. évi január hó 13-án tartott üléséből.

Ferencz József,
unit. püspök.

Dr. Mikó Lőrincz,
titkár.

XVI. 2185—1922.

Körlevél

esperes, lelkész és tanító afiaihoz.

E. Főtanács a nyári vasárnapi tanításról tett jelentésre vonatkozó 71—1922. sz. leiratában értesítette az E. K. Tanácsot, hogy

a nyári vasárnapi tanítás cím alatt az ifjúság valláserkölcsei irányú továbbképzését érti. Erre irányul a kiadott vezérfonal, melynek gondos kivitelét a Főtanács minden lelkész és tanító hivatali és missziót kötelességének tekinti, de ezzel az ifjúság oktatását és továbbképzését nem tartja befejezettnek, hanem sürgeti lelkész és tanító afiait, hogy a helyi viszonyok szerint a Dávid Ferenc-Egylet körében szervezve teremtsenek olyan egyháztársadalmi életet, mely az ifjúságnak egyházas irányban továbbképzője legyen, tehát nemcsak vallásunkba és erkölcsi felfogásunkba kell az érett ifjakat belenevelni, hanem az egyházközségi életbe is.

Midőn a leirat értelmében a Vezérfonalnak az 1656–1922. számú E. K. Tanács határozatban is elrendelt gondos követését ismételt lelkész afiai figyelmébe ajánljuk, felhívjuk belső ember afiait arra is, hogy az egyháztársadalmi élet megteremtésére s ebbe az ifjúságnak bekapcsolása végett a híveket a Dávid Ferenc-Egylet kereteiben tömörítsék. Esperes afiait pedig kérjük, hogy az ily irányú szervezkedés megindítását vagy fejlesztését kísérik továbbra is figyelemmel és mozdítsák elő. A vizsgálószéki jelentéseikben az esetleg gátló körülményekről is tegyenek említést.

A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának 1923. évi január hó 13-án tartott üléséből.

Ferencz József,
unit. püspök.

Dr. Mikó Lőrinc,
titkár.

XVII. 2249—1922.

Köirrat esperes afiaihoz.

Az E. K. Tanács rendelkezéseinek megfelelően az egységes vizsgálószéki jegyzőkönyv nyomás alatt van.

Pár nap alatt a nyomtatás készen lesz és esperes afiai az egyházközségek számának megfelelő mennyiségben meg fogják kapni. Ha pedig egyesek meg is kezdik a vizsgálatot, a további községekben már használatba vehetik. A mellékletek is nyomtatásra elő vannak készítve és a gyakorlati célnak megfelelően a jegyzőkönyvekkel együtt le fognak küldetni. Esperes afiai, akik saját költségükön nyomtatványokat készítették, természetesen elsősorban azt használhatják fel. A lehetőségig már most igénybeveendők lesznek az E. K. Tanács által készített nyomtatványok. A nyomtatványok ára közölve lesz és az előállítási ár a vizsgálószék költségeként felszámítandó, beszédendő és beküldendő lesz.

Kérem ezt mihez tartás végett tudomásul venni.

Kolozsvár, 1923. január hó 27-én.

Ferencz József,
unit. püspök.

Majd Pap Domokosné vál. tag énekelt behizelg., szép hangján pár magyar népdalt, művészies színezéssel. Az elismerő tapsokat szíves ráadással köszönte meg. A kedves énekszámot Útó Lajos igazgató művészi zongorakiséréte egészítette ki. Következett Gáll Agi szavallata. Hajó Sándor: „Magyarnak lenni“ című költeményét adta elő megértéssel, ifjui lelkesedéssel. A műsor negyedik pontját Kovács Klára precíz zongorajátéka töltötte be. Jelentős technikával, sok érzéssel játszott. A közöshajnak engedve, „Cserebogár, sárga cserebogár“ című magyar ábránddal gyönyörködtette még a hallgatóságot.

A szinte családiasnak tekinthető összejövetelről mindenki felüdülve távozott azon jóleső tudatban, hogy még három ilyen „kötőkön“ lesz része élvezni a szeretet és összetartás, e mai időkben egyetlen megnyugtató és kibékítő érzetét. *U. K.-né.*

Apró levelek nagy emberekhez.

Kedves testvér! Szereted-e fiadat, akit a kollégiumba küldöttél? Szereted-e kisleányodat, aki az ősszel kezdett iskolába járni? Szeretnéd-e, ha kis gyermeked, aki még csak három éves, sohasem tanulna meg olvasni? Ugy-e, a két első kérdésre igennel felelsz s a harmadikra nemmel. No hát akkor ne sajnáld a 30 leuat magadért, feleségedért s rendre mindenik családtagért, mert ha az iskolai adóra adod, gyermekeidből tanult emberek lesznek. Ha nem adod oda, a pénz elfogy vagy a korcsmán, vagy a kártyán, vagy kárvalláson. Segíts másokon s az Isten megsegít téged!

*

Mosolygó barátom! Te behúzódtál a nagy bajuszod alá s haligatsz némán és mosolyogsz, mikor az esperes ur meg a gondnok ur lelkesen buzdította a többi adakozásra. Így gondolkozol: ugyis van, bizony csak fizessenek, mert az ők gyermekeiknek kell az iskola. Az enyémmek ugyan nem kell, mert nekem nem is volt. Tölem el lehet a tanító is, az iskola is. Így okoskodik Mosolygó barátom. De egyszer, amint a sötétben hazafelé baktata, bebukék a nagy hóba, mert János komával a korcsmában felejtette magát s jó kicsivel többet ivott a kelletinél. Szerencséje, hogy nem volt tulságos hideg, mert különben hiába ébresztgették volna az iskolába menő kis gyermekek, akik még szürkületkor elindultak hazulról. — No én is megjártam — mormogá, mikor magához tért. Tegnap az iskolát szidtam s ma ahajt megmenték az életemet azok a szikra iskolás gyermekek. Az Isten bocsássa meg bűnömet.

*

Dr. Drummond a következő kedves és meleg levelet írta Ferencz Iózséf püspök urnak: Budapest, 1923 jan. 22. Kedves püspököm!

Nagy sajnálattal írom, hogy ezuttal nem látogathatom meg önt és többi kedves erdélyi barátomat . . . Bizony nagy lehangoltságot okoz, hogy nem láthatom azt a sok jó ismerőst és kedves barátaimat, akikhez annyiféle köteléke fiz a közérdeknek és a rokonszenvnek. Kérem tolmácsolja mindenkinek jó kívánataimat. Hosszas tárgyalást folytattam az itteni egyházközség tagjaival, hogy miképpen lehetne Budapesten egy missioi házat építeni. A tervet magam igen melegen pártolom s remélem megnyerhetem angol és amerikai barátaink rokonszenvét az ügynek, ha visszamegyek Londonba. Fogadja legszívélyesebb üdvözetemet s ismételt sajnálatomat, hogy nem jutott részemre az a szerencse, hogy személyesen vehessem át főpásztori áldását. Kiváló tisztelettel *Drummond H. W.*

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Olvasóinkhoz! Az Unitárius Közlöny második számát is megküldjük mult évi összes olvasóinknak. *Barátsággal és bizalommal kérjük, sziveskedjenek az előfizetési díjat februárban kiegyenlíteni.* Az Egylet minden hónapban kénytelen fizetni a nyomdai és küldési díjat, ami 2 (kettő) ezer leut meghalad.

Új lelkészek. Kozma Béla lelkészjelölt Bethlenszentmiklóásra mult évi december 17-én köszöntött be. — Vincze Béla lelkészjelölt január 28-án köszöntött be Komjátszegrre.

Példaadó indulások. Alsójárai főkegyletünktől kaptuk az alábbi örvendetes tudósítást: Szeptember hó folyamán alakultunk meg 50 taggal és október 1-én már a nyilvánosságra is léptünk. Az olvasó-egylet színi előadó termében bemutatkoztunk egy műkedvelői előadás keretében. Szinre került zsufolt ház mellett Csiky Gergely: „Anna” című egyfelvonásos drámája és Szigligeti Ede: „Házassági három parancs” című 3 felvonásos vígjátéka. Szereplők kitűnően játszottak, különösen az első darab fakasztott sok könnyet a nézők szeméből. A darab rendezése Nagy Dénesné lelkészné érdeme. Ugy az anyagi, mint az erkölcsi siker teljes volt. 2.600 leies bevételből a költségek levonása után 1050 leu maradt egy templomi szószékterítő javára. Előadás után a közönség a hajnali órákig maradt együtt a legjobb egyetértésben. November hó 19-én a három egyház bevonásával részt vett egy Petőfi-estély rendezésében, melynek tisztá jövedelméből 450 leu adatott a Petőfi irodalmi alapra, 150 leu a Kovács Gyula nyomorban levő leánya részére jutott és mind a három egyházközség megkapta Petőfi összes költeményeit és é'trajzát. December hó 26-án színre hozta: Tóth Edének „A tolonc” című népszínművét. A tél folyamán: „A csikós”, „Sárga csikó”, „Királytigris”, „A cigány” című darabok színrehozatala van tervbe véve az egylet kiadásainak fedezése és a könyvtár beállítása

céljaira. Ha az Olvasó Egylet helyiségei a zár alól feloldatnak, úgy hetenként ismeretterjesztő vallásos és teastélyek vannak tervbe véve. Az egyletnek van olvasó terme, bár szűk egy kissé, de reméljük, hogy a jövő télire jobban eltudjuk helyezni. Lapja egyelőre az „Ellenzék“, de 1923. január 1-től a „Pásztortűz“, „Vasárnap“, „Magyar Nép“, „Aranyos Vidék“, „Bazár“, „Unitárius Szószék“, „Unitárius Közlöny“, „Keresztény Magvető“, „Érdélyi Gazda“ c. lap.

A bordosi unitáriusok is megalakították a Dávid Ferenc-Egyletet. Kevesen vagyunk és — sajnos — anyagiakban oly szegények, de lélekben annál buzgóbbak és gazdagabbak. Híveink kevés kivétellel mindnyájan örömmel ajánlkoztak a D. F. E. tagjaiul. 300 éves hitküzdelem ujabban megnyilvánuló eredményét látom szerény itteni munkálkodásom nyomán. Pásztor és a nyáj egymást megtalálva, kies vizek mellett oltja lelke szomjúságát. Diszelnökünk sárdi Simén György egyháztanácsos afia lett, ki a régi Simének méltó utódjaként lelkiekben és anyagiakban mindig szives pártfogónk. Férfiak és nők egyenlően választottak a tisztségekre. Elnökök: Péter Ödön lelkész és Péter Ödönné, alelnökök ifj. Hegedűs Márton és Hegedűs Anna, titkár id. Vajda Dénes, pénztáros ifj. Vajda Dénes. Tagok száma 40. D. F. Egyletünket úgy szerveztük meg, hogy a Nők szövetsége és ifjusági egyesületünk is benne egybeolvad. Kevesen egy egészet alkotunk s kitől hogyan telik, buzgólkodunk. Működésünk helye: fűthető kis templomunk ünnepélyeink megtartására. Összejöveteleinket az unitárius papilakáson tartjuk hetenként 2 estén. Kedden este férfiak, csütörtökön este nők részvételével. Ünnepélyeinket megfelelő programmal minden második vasárnap délután, mindig istentisztelettel egybekötve tartjuk. Szereplőink közé közeli lelkész fiait is igyekszünk megnyerni. Programunk: Közének, ima, biblia-magyarázat, felolvasás, énekszóló vagy duett, szavalatok, szabad-előadások stb.-ből áll. 1923 január 7-én délután tartottuk meg első ünnepélyünket szépszámu közönség jelenlétében. Programunk teljes egészében nagy vallásalapítónk: Dávid Ferencünk emlékezetének volt szentelve. A kezdet szerény keretben ugyan, de szép sikerrel indult meg.

A siménfalvi Dávid Ferencz-Egylet megalakulása. 1922 december 3-án lelkes és felemelő gyűlése volt a siménfalvi unitárius egyházköztségnek, — írja Pál Dénes helybeli lelkész — amely alkalmal a gyűlés egyhangu lelkesedéssel kimondotta a siménfalvi Dávid Ferencz Fiókegylet és Nők szövetségének a megalakulását és az egylet tisztviselőit megválasztotta: elnök Pál Dénes lelkész, alelnök Kádár Kálmán, jegyző Jánosi József, pénztárnok Elekes Béla, választmányi tagok Györke Albert, Benedek József, Benke Mózes, Györke János, Deák Dénes, ifj. Mircse Dénes, — a körü és központi Dávid Ferencz-Egylet gyűléseire képviselők: Pál Dénes és Kádár Kálmán. A megalakulás után a gyűlés elhatározta, hogy a

télfolyamán minden két héten egyszer az ifjusági dalkör közreműködésével valláserkölcsi ismeretterjesztő műsoros előadásokat rendez. Ugyancsak ezen a gyűlésen alakult meg a siménfalvi nőkszövetsége is a következő tiszttikkal: elnök Jánosi Józsefné, alelnök özv. Elekes Sándorné, jegyző Marosi Dénesné, pénztáros Séra Károlyné. A gyűlésen Jánosi Józsefné megható szavakkal vázolta a Nőszövetség magasztos céljait. A már régóta működő siménfalvi ifjusági egyesület az elmúlt őszy folyamán szintén megtartotta a rendes tisztújító közgyűlését. Tisztviselek: Elnök Jánosi József, tisz. elnök Pál Dénes, alelnök Bíró Lajos, jegyző Marosi János, pénztárnok Demeter Dénes, könyvtáros Demeter Lázár, aljegyző Gál Ferencz, ellenörök Grüer László, Gál Domokos, Lázár Gergely, Bálint Sándor. Az ifjusági egyesület minden héten kétszer egyleti estélyt tart, szükség esetén az ifjusági Dalkör minden este. Az Ifjusági Egyesület két hónapig tartó faragó tanfolyamot rendez. Szellemi tevékenységét pedig ezentul D. F.-Egyelettel kívánja végezni. A D. F.-Egyelet tagsági díjának (20 Lei) befizetését idáig bejelentették: Elekes Dénes, Elekes Béla, Kádár Kálmán, Benke Mózes, Jánosi József, Bíró Lajos, Pál Dénes.

Dec. 26-án alakult meg Torockószentgyörgyön a Dávid Ferenc Piók Egyesület, melynek elnökéül Gál Gyula lelkész választott. Örömmel fogadták a megalakulást a község hitbuzgó lakói felekezeti külömbiség nélkül. Első vallásos estélyét meg is tartotta. Ennek az Egyesületnek kebelében megalakult még az Ifjusági Egyesület, elnöke Csiky Viktor ref. lelkész; továbbá megalakult és sikerrel működik a Dalkör Marossy Mátyás énekvezér tanító vezetése — és a Gazdakör Szöcs Ferenc kispazda elnöklete alatt.

Ikländi D. F.-Egyeletünk életébe 1922. december 3-án bekapcsolódott az ismeretterjesztő előadás, valamint az Ifjusági Egyesület munkája is. Egyesületünk minden vasárnap este tartja összejövetelét, hol felolvasások, szabadelőadások, bibliamagyarázat, szavalatok s minden alkalommal ima- és egyházi énekek vannak. Szabadelőadást tartottak: Dr. György József 2; Kovács Béla lelkész 3; bibliamagyarázatot tartott Kovács Béla lelkész 1; felolvasásokat: Kovács Béla lelkész 2; Török János 4 alkalommal. 1922. december hó 24-én este „Karácsonyfa ünnepély“-t rendeztünk az iskolába járó gyermekeknek, kik igazi élvezettel vették körül a Karácsonyfát, ahonnan mintegy 50 gyermek részesült ajándékban. Karácsonyfa körül énekeltek és többen szaváltak, miközben lelkész ismertette a Karácsony-est történetét. 1922. december 31-én egy nagyobb szabásu Petőfi-estélyt rendeztünk, mégpedig a D. F. Ifjusági Egyesület által, hol Petőfiről való megemlékezések és több szavalat hangzott el, mely költeményeiből viszontagságos életét és szülői szeretetét igyekeztünk a hallgatóság elé tárni. Szép összeg gyűlt össze iskolánk javára. F. hó 21-én tartjuk II. Petőfi estét. Ifjusági Egyesületünk tervbe vett egy hushagyó keddi színelőadás rendezést.

A kolozsi Dávid Ferenc-Egylet elnöke Kissné Papp Erzsébet karácsony első napján estve az állami iskola termében karácsonyfa-ünnepélyt rendezett. A gyermekek éneke után Kissné olvasta fel Balagó bácsi: „A harangozók karácsonya“ című elbeszélést. Bácsi Erzsébet olvasott fel ezután: „Karcsi lisztért ment“ címen. A gyermekek kara énekelte el: „Hittünk nagy ünnepén“ kezdetű karácsonyi éneket. Mindenik iskolás gyermek egy verset szavalt, s jutalmat kapott a karácsonyfáról. Két szorgalmas ifju, akik a folyó évben végezték el a hatodik elemít, ajándékkul kapta Petőfi életrajzát, „Az égen Betlehem felett“ eléneklése után elnök záró szavakban köszönte meg az érdeklődést. A jelenlevők száma 140 volt, a lélekszám 50°/_o-a. Az ünnepély költségeit az elnökű papné fedezte.

Uj Ifjusági Egylet alakult Homoródsztrmarthonban, tagjai fiuk 15, leányok 14 éves kortól. Belépéskor mindenki fogadalmat tesz.

Papi beiktatás. A torockószentgyörgyi unitárius egyházközségben december 17-én tartotta meg lelkészi beköszöntőjét Gál Gyula papjelölt, dr. Kiss Elek teol. akad. tanár lelkes beiktató beszéde és a hívek meleg fogadtatása mellett. A torockószentgyörgyiek az ifju lelkészhez való ragaszkodásuknak azzal adtak kifejezést, hogy a paplakot ujra fedették s lelkészüket ellátásáról gondoskodtak.

Eljegyzés. Ürmössy Margitka és Fazakas Béla (Abrudbánya) jegyesek. Gratulálunk!

Harang-ünnepély Szabédon. A Dávid Ferenc-Egylet az egyházközség templomi ünnepére is fölemelően hatott, midőn a múlt évben harangját fölszentelte. Tudósítónk írja: Emlékezetes és méltó ünnepségek keretében avatták fel uj harangjukat a szabédi egyházközség hívei november hó 26-án. Bár igen nagy mértékben csökkentette a hívek lelkesedését az a körülmény, hogy Boros György dr. egyházi főjegyzőnk nem jöhetett el, hogy az uj harangot felavassa, mindazonáltal örömben és megható jelenetekben nem volt hiány. Alkalmi beszédet Kelemen György helybeli lelkész tartott; beszédében a harangok szép hivatását s a hívek kötelességeit fejtette ki. Igen szép és megható volt Bartalis Boriska alkalmi szavata. Tiszt. Farkas Lajos köri esperes ur mondott lelkesítő beszédet s adta át az uj harangot a közhasználatnak. Az ünnepély sikerét emelte a marosi kör uj felügyelő-gondnoka, K. Nagy Árpád ur, kinek tevékenységétől sokat várhat az egyházkör. Megelőző este Dávid Ferenc-émlékünnepély volt, mely kimagasló eseménye a D. F. E. működésének. Szavaltatok és felolvasások újították fel első püspökünk dicső emlékét. Szavaltak: Jakab Aranka, Kis Kata, Nagy Anna, Imre Ilus. Felolvastak: Kelemen Gábiella, Kozma Margit, Fodor László. Az ünnepély igen fényesen sikerült. E siker feletti örömének adott kifejezést köri esperes ur, midőn az ünnepélyt e szavakkal zárta be: „Boldognak érzem magam, hogy jelen lehettem

e szép emlékünnepeleyn s azzal a megnyugtató érzéssel távozhatom, hogy Szabédon a D. F. E. igen szép eredménnyel működik.“

Egy vak pap halála. Evans György Walesben született, vak volt, de mint jeles tehetségű ifju jó oktatásban részesült, a walesi unitárius teológiát végezte és azóta 78 éves koráig papi szolgálatot teljesített, bár rendes papi állást nem foglalt el. A bibliának legnagyobb részét könyv nélkül tudta. Nagy élvezettel foglalkozott az ifjuság oktatásával.

Ceglédi unitáriusok. Kedves levél tudósít arról, hogy a sors által Ceglédre vetett számos hiveink — kiknek nagyobb része repatriáltakból áll — karácsony ünnepén unitárius összejöveteleket tartottak az egyes unitárius családok vendégszerető házaiban. Résztvettek az ünnepségeken Szathmáry Lajos és neje, Sándor Ida tanítónő, Szathmáry Miklós máv. főmozdonyvezető neje és családja, dr. Sándor Akos szolnoki járásbirósági elnök, Kaszás S., dr. Kovács Sándor, özv. Ürmössyné és Ürmössy Mancsi, Debtner Vilmos és Akos, ifj. Szathmáry Lajos és Kari stb. Az összetalálkozás érdeme a Szathmáry Lajosé, aki ezelőtt Muzsnán, majd Alsóboldogfalván volt állami tanító és unitárius énekvezér. Repatriálás után Ceglédre neveztetett ki állami gazdasági szaktanítónak, a napokban pedig Jász-Nagy-Kun-Szolnok területére „a népmívelődési bizottság“ titkárává léptették elő. Ahoz méltóan cselekszik, miként a 70-es években az ő nagybátyjai: Nagy Tamás és Nagy Miklós tanárok tették Hódmezővásárhelyen, hol az illetők kezdeményezése következtében ma virágzó unitárius egyház van. Szívvel-lélekkel küldjük üdvözetünket a ceglédi unitáriusoknak és fűzzük szép reményeinket Szathmáry lelkes ügybuzgó agitálásához.

A szegény asszony korszója. Egyik városi unitárius egyházközség rendkívüli közgyűlésén az egyetemes egyházi adóról volt szó. A tehetősebb emberek a gyűlésről elmáradtak s a szegényebbek örömmel járultak hozzá az újabb tehervállaláshoz, mert átérezték, hogy magunkra vagyunk utalva s magunk segíthetünk csak magunkon. Egy nagy családú ember, kinek aligha van felesége, felállott és így szólt: Nekem 5 gyermekem jár iskolába, ezek közül 4 középiskolába. Tessék elgondolni, hogy a kosztón és ruházaton kívül csupán tandíjra, irkára, ceruzára, tollra, tintára és egyéb apróságra mi kell. Jövedelmem alig elég a mindennapi kenyérre, de unitárius egyházam és magyarságom megmentésére évi 400 leu áldozatot szívesen hozok meg. A jó Isten talán ezt is kirendeli. Egy hivatalnok azzal egészítette ki a felszólalást, hogy bár a tisztviselői fizetés nagyon csekély, de a reá kirótt 200 leu helyett szívesen ad 500 leut. Vajjon mások fogják-e követni a szép példát?

Köszönet. Magyarszováti egyházközségünk felekezeti iskolája helyiségében ó-év estéjén rendezett táncmulatsággal egybekötött Petőfi-emlékünnepeleyn felülfizettek: Kovács Elek áll. isk. tanító 90

1., Deák József birtokos 50 l., Szilágyi István birtokos 30 l., Simák Lajosné 15 l., Erdélyi István birtokos 5 l., Erdődy János utmester 5 l., Gergely Sándor iparos 5 l., Mendel Helén k. a. 5 l., Tóth Simon hit. szöv. pénztáros 5 l., Tóth József 10 l., Kovács István 10 l., Bodor Dániel 10 l., összesen 240 leu. Fogadják a szives adakozók a rendezőség hálás köszönetét. Az estély tiszta jövedelme 386 leu, a felekezeti iskola könyvtáralapja javára fordított. — Karácsony első napján d. u. ugyancsak a magyarszovátai felekezeti iskolánkban igen jól sikerült Karácsonyfaünnepély volt. Iskolás növendékeink a karácsonyfa mellett szép verseket mondtak s alkalmi énekeket énekeltek. A községbeli intelligens családok különféle csemegékkal tették emlékezetessé kicsinyeinknek a karácsony ünnepét.

Hangversenyünk. Szép sikerü hangverseny-estélyt tartott a D. F. Egylet f. évi január hó 23-án az Unitárius Kollégium dísztermében nagyszamu közönség jelenlétében. A szereplő művészek szép hirneviükhöz méltók voltak. Hermann [E moll] duettjét hegedűn nagy technikával, finom előadással és precíz összjátékkal adták elő a Kolár testvérek. Opera áriákat énekelt Szabó Zoltán baritonista operaénekes, C. Aleinikoff zongorakíséretével, nagy tetszés mellett. Bartók B.: Régi táncdalait és Allegro barbaróját Pongrácz Adám zongorán interpretálta igaz megértéssel. Lévay Ilonka a töle megszokott gyönyörű drámai szopránhangján énekelte Liszt: Loreleyját, Pongrácz Adám zongorakíséretével. Kolár Károly hegedűművész tetőzte be az estélyt finom tonusu játékaival, Sarasate: Romanza andalouzáját, Mihályfi Irén urhölgy precíz zongorakíséretével. A közönség a műsor számait újrázással fogadta. A szereplő művészeknek és művésznőknek ezuton is hálás köszönetét fejezi ki a D. F. Egylet. Ü. i.

Építsünk unitárius templomot Brassóban! Hogy a brassói unitártusoknak ez a hó óhajtása valósulhasson, az egyházközség tagjai ujabban a következő terheket vállalták záros határidőn belül való fizetés mellett: Péter József mészáros 2.000 l., Barabás András kiskereskedő, István Sámuel kalauz, Sigmund Áron raktárnok 1200—1200 l., Ambrus Lajos bérkocsis, Lőrinc István fűtő, Bálint Áron főkocsikezelő, Szabó János vendéglős 1000—1000 l., Budai Mihály közuti kalauz, Kovács András lakatossegéd és neje, Balázs Sándor gyári munkás, Gál Mihályné fűtő neje, Oláh Jánosné kalauz neje, Gergely Mózes fűtő 900—600 l., Toók Áronné kalauz neje, Derzsi Gábor ny. vasutas, Gyulai Mózes váltókezelő, Zátyi János közuti váltóőr 500—500 leu. Összesen 15.200 leu. Ez ujabban megnyilvánuló áldozatkészségért hálás köszönetet mond Kovács Lajos lelkész.

Unitárius Szószék az unitárius lelkész kör kiadásában az 1922. évre egy füzetben igen gazdag és értékes tartalommal megjelent. Szerkesztette Ürmösi József. Ára 24 leu. Nemcsak minden lelkésznek, hanem másoknak is értékes olvasmányt nyújt.

A petrosényi hívek dolgoznak és áldoznak, mert templomot akarnak építeni. Önkéntes adományaikat kimutatjuk. A nevek utáni összeg leuban értendő. Az 1922. évi adományok: Árnócz János 476, Buzogány Ferenc 451, Ercsei Sándor 440, Szabó Bálint 423, Szabó János Áron 377, Ercsei József II. 359, Ercsei Ferenc 346,

Szabó Mózes 345, Benczö Mihály 333, Balázs Samu 330, Lőrinczy József V. 323, Ács Lajos 323, Székely Ferenc 320, Székely Balázs 320, Soós Mihály 310, Sótalvy János IV. 295, Nyitrai József 283, Ebergényi János 266, Nagy Lőrinc 273, Hajdu Mózes I. 258, Ercesey Dániel 257, Kerekes József II. 253, Fodor Károly 243, Bán Ambrus 237, Krisán Sándor 237, Veress Ferenc V. 226, Nagy Mózes IV. 213, Szöllösi Sándor 197, Gáspár Ferenc II. 178, Varga Albert 175, Huszti Lőrinc 175, Fodor Károly III. 171, Butuza András 166, Krisán Mózes 164, Mátéfi Dénes 150, Németh Mihály Mihályé 147, Bartha Ferenc 144, Szabó András XII. 144, Simonfi Tamás 142, Balla Tamás 190, Zsigmond András 129, Székely Mihály 127, Gothárd József 126, Fejér Pál 123, Lázár Zsigmond 123, György András 121, Fodor Ferenc 118, Ács János 118, György Sándor 113, Tarján Miklós V. 112, Reszler Mihály 109, Inczei Zsigmond 105, Radó Miklós 100, Kerczó Kálmán 100, Zsigmond Ferenc 95, Olár Tivadar 72, Béni József 72, ifj. Tarján Pál 70, Pohl Károly 70, Jakab Sándor 69, Balogh Lajos Ferencé 68,, Balogh Lajos Sándoré 68, Varga Sándor I. 62, Schéder István 61, Szakács András 58 L. *Közl: Weress Béla.* (Vége köv.)

Uj könyvek. *Unitárius Énekes Zeneközlöny* cím alatt jelent meg 23 ének egyházi zenészeinktől az Unitárius Irodalmi Társaság kiadásában. Addig is, míg szakszerű véleményt közölhetnénk róla, fölhívjuk rá belső embereink meleg érdeklődését. — *Messiásod* nevet visel egy csinos versgyűjtemény. Üde, érzelmes és vallásos. Írója Dobai István, Teológiaián szépreményű hallgatója. Visszatérünk rá, de addig is szeretnők, ha mindazok, kik az ifjúságot szeretik, ezt a kis könyvet megszereznék. — *Vasárnap Délután* nevet adott egy kis füzetnek két törekvő teológiai hallgatónk: Balázs Ferenc és Szentiványi Sándor. A falunak szánt elbeszélések és versek vannak benne jönevű íróinktól. A főt. püspök ur meleg ajánlásával indult útjára. Az a kérdés, hogy hány rozsmaringos és szekfüves ablak fog rávilágítani. Szeressük az ifjúságot és támogassuk jóra irányuló törekvéseit.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába 1922 november 18.-tól december 20-ig tagsági és előfizetői díjat fizettek: Boros Mózes Iszló, Kádár Mihály Brassó, Nagy Kálmán Kolozsvár, Tana Sámuel Bölön, Szabó Pál Kolozsvár, Pál József Bucuresti, Utó Lajos, id. Miklós János Dombó 1922-re, Erős Sándor Komjászeg 1923-ra. Alapítói díjban fizettek: Weiss Jenő Kolozsvár és Gál Miklós Vác 100-100 Leut. A vak fiu javára ajándékozott N. Nagy József Abrudbánya 20 Leut; az U. K. céljaira özv. Csongvay Lajosné Marosvásárhely 100 Leut. *Gálfi Lőrinc* pénztárnok.

A szerkesztőség üzenete. Tudósítóinkat kérjük, hogy az Unitárius Közlönynek szánt tudósításokat sziveskedjenek külön lapra írni és csak egy oldalra. A hó 20-ika után érkező közleményeket igen gyakran kénytelenek vagyunk a következő hónapban iktatni be.